

Nieuwsbrief rechtsgeschiedenis – februari 2008 zie ook: www.rechtsgeschiedenis.be

---

Woord vooraf

Nog in te vullen door DIRK

Suggestie:

2008: Een jaar om iets te *beleuven!*? vorige vrijdag: congres van IUAP in Louvain-la-neuve; daar ook Belgisch Nederlands congres in december ; en in het oude Leuven: grote société in mei...

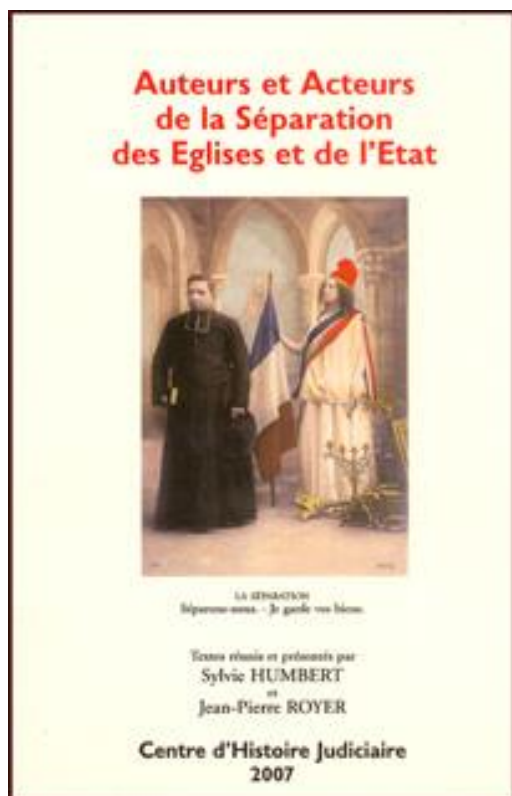
D. HEIRBAUT & B. DEBAENST

Recente publicaties

2007

HUMBERT, Sylvie et ROYER, Pierre (ed.), *Auteurs et acteurs de la séparation des Eglises et de l'Etat*, Lille, CHJ Editions, 2007, 482 p. ISBN 2-910114-17-1

Les relations entre l'Etat et les Eglises sont plus que jamais, aujourd'hui, au cœur de notre vie sociale. A l'issue de débats sérieux et de qualité où les idéologies s'affrontèrent et où les diverses familles de pensée exprimèrent les conceptions qu'elles en avaient, la loi du 9 décembre 1905 fixa ces rapports de façon originale. La commémoration de son centenaire ainsi que les controverses sur son maintien ne donnent que plus d'intérêt encore aux actes de ce colloque tenu à Lille en septembre 2005 qui mit l'accent sur *ses auteurs et ses acteurs*, moins sur les grandes figures que sur ses protagonistes peu connus qui, dans les différentes régions de France et d'outre-mer, en furent les maîtres d'œuvre.

La loi de 1905 est une loi de compromis, applicable en métropole et dans les colonies. Sa mise en œuvre fut difficile et parfois houleuse, des opérations d'inventaires tournèrent mal, des forces de l'ordre tentèrent de s'y opposer. Les magistrats qui eurent à la faire exécuter furent partagés entre leurs sentiments et leurs devoirs. Mais les gestes d'apaisement et des attitudes de conciliation de part

et d'autre firent de ce compromis légal ce qu'est devenue la laïcité à la française.

La restituer dans son contexte historique permettra de dynamiser et de vivifier les enjeux de ce siècle.

CD-Rom : eerst deel uit de reeks « Sources du droit » : « Observations des cours et tribunaux sur le projet de Code criminel de l'an IX » € 20,-

Voor meer info : <http://chj-cnrs.univ-lille2.fr/spip.php?article341>

Call for papers :

→ 12-14 december 2008 : Louvain-la-Neuve :

Belgisch-Nederlands rechtshistorisch congres 2008

Het congres zal op 12-14 december te Louvain-la-Neuve plaatsvinden. Traditie-getrouw wordt het niet aan een bepaald thema gewijd, maar moet het een gelegenheid bieden aan jonge vorsers op het gebied van de rechts- en justitiegeschiedenis de (desgevallend, voorlopige) resultaten van hun onderzoek en projecten voor te stellen. Met de organisatie van het colloquium in Louvain-la-Neuve worden ook Franstalige (rechts)historici aangemoedigd nadrukkelijker aan het congres deel te nemen. Het congres blijft evenwel open voor bijdragen van alle (rechts)historici waarvan de werkzaamheden een band hebben met de Lage Landen. Lezingen (van maximaal 20 minuten) kunnen in het Nederlands, in het Frans, in het Duits of in het Engels worden gehouden. De publicatie van de akten is voorzien.

De organisatoren vragen dat voorstellen voor lezingen hun *tegen uiterlijk eind april 2008* zouden worden gestuurd. Het programma van het congres zal in de loop van mei worden vastgesteld en aangekondigd via de *Rechtshistorische Courant*.

Voorstellen of vragen kunnen worden geadresseerd aan de organisatoren van het congres:

xavier.rousseau@uclouvain.be

en

alain.wijffels@uclouvain.be

Een voorstel van een lezing moet aangeven: de naam van de auteur, de instelling waaraan de auteur verbonden is, de (voorlopige) titel van de lezing, een korte beschrijving (5 à 10 regels) van het behandelde onderwerp, alsook het e-mail adres van de auteur.

Kalender

→ vrijdag 22 februari 2008 : Lezing te Edinburgh:

Laurent Waelkens: “*Causa Obligationis: Classical Roman Law from the 16th Century*”

University of Edinburgh, Centre for legal history, Edinburgh Roman Law Group
Lorimer Room, Old College

All welcome

Voor zij die willen deelnemen aan het diner achteraf: contacteer Dr. Paul du Plessis:
p.duplessis@ed.ac.uk

→ vrijdag 18 april 2008: Edinburgh Roman Law Group: workshop:

History in court? The Use of Roman Law in Recent Scottish Court Decisions

Info: <http://www.law.ed.ac.uk/edinburghromanlawgroup/>

→ 23-27 september 2008 : 62ste meeting Société Internationale ‘Fernand De Visscher’ pour l’Histoire des Droits de l’Antiquité – Fribourg :

Le contrat dans tout ses états – Der Vertrag in der Vielfalt seines Status – Contract in its various states

Verdere info : Prof. Pascal Pichonnaz (e-mail: [pascal.pichonnaz -à- unifr.ch](mailto:pascal.pichonnaz@unifr.ch)).

Varia

→ petitie tegen verdwijnen IUAP's

Op initiatief van prof.dr. Marc Vervenne, voorzitter van de VLIR, en prof.dr. Bernard Rentier, voorzitter van de CREF, werd een petitie gelanceerd om het Belgische collectief onderzoek en in het bijzonder de Interuniversitaire attractiepolen (IUAP) veilig te stellen.

Die petitie wordt bezorgd aan de Eerste Minister, de heer Guy Verhofstadt, met de bedoeling hem te doen terugkomen op zijn voorstel in zijn recente nota aan de Koning om het IUAP-programma af te bouwen en de budgetten voor dat programma te herverdelen.

Als u akkoord gaat met de inhoud van die petitie, vragen wij u ze te ondertekenen (voor zover u dat nog niet hebt gedaan) op de website <http://www.save-belgian-research.be> en deze boodschap door te sturen naar uw collega-onderzoekers in het ganse land.

→ interessante website

Wij vestigen graag uw aandacht op de volgende interessante website:

<http://uwacadweb.uwyo.edu/blume&justinian/>

Met vriendelijke groeten,

Dirk Heirbaut
Bruno Debaenst
M.m.v.
Chris Coppens
Frederik Dhondt
Margreet Duynstee
Sjoerd Faber
Rik Opsommer

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze lijst laten verspreiden of wilt U dat een collega of vriend aan deze lijst toegevoegd wordt, mail dan naar een van de editors:

Dirk.heirbaut@ugent.be
Bruno.debaenst@ugent.be
s.faber@rechten.vu.nl
archieff@ieper.be
M.C.I.M.Duynstee@law.leidenuniv.nl
e.c.coppens@planet.nl

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be

Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 300 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, wilt U dat dan laten weten door een e-mailtje naar:

Dirk.heirbaut@ugent.be

Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden.

Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.
